

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/60/2014
Identifikačné číslo spisu:	6906212884
Dátum vydania rozhodnutia:	15.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6906212884.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: N. D., nar. XX. XX. XXXX, Q. XXX, A., právne zastúpenej JUDr. Romanom Juríkom, advokátom, Račianska 62, Bratislava, proti odporcovi: BL Finance, s.r.o., Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 44 307 683, právne zastúpenému advokátskou kanceláriou SOUKENÍK-ŠTRPKA, s.r.o., Šoltésovej 14, Bratislava, v konaní o návrhu na obnovu konania, vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota, pod sp. zn. 1Rob/1762/2006, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 24. apríla 2013, č. k. 43Cob/236/2012-142, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 24. apríla 2013, č. k. 43Cob/236/2012-142 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ď a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

Okresný súd Rimavská Sobota uznesením zo dňa 20. 08. 2012, č. k. 3Cb/13/2012-109, návrh navrhovateľky na obnovu konania povolil vo veci vedenej, pod sp. zn. 1Rob/1762/2006, ktorá bola ukončená platobným rozkazom vydaným dňa 01. 02. 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10. 04. 2007. V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že najskôr skúmal, či zo strany navrhovateľky bola dodržaná lehota stanovená v § 230 ods. 1 O. s. p. na to, aby bol návrh na obnovu konania podaný na súd včas, pričom dospel k záveru, že pre dôvod uvedený navrhovateľkou s odkazom na ust. § 228 ods. 1 písm. a/ O. s. p., nebola 3 mesačná subjektívna a ani 3 ročná objektívna lehota podľa § 230 ods. 2 O. s. p. dodržaná. Dodal, že od právoplatnosti platobného rozkazu (10.04.2007) do dňa podania návrhu na obnovu konania na súd (29.02.2012), ubehli viac ako tri roky, preto bol podľa súdu prvého stupňa návrh na povolenie obnovy konania podaný neskoro.

Súd prvého stupňa ďalej poukázal na to, že posudzoval aj ďalší dôvod pre povolenie obnovy konania, a to rozpor platobného rozkazu s rozhodnutím Súdneho dvora európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev, ktorý môže skúmať tiež len za predpokladu, že pri podaní návrhu na obnovu konania bola dodržaná tzv. subjektívna 3-mesačná lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy sa navrhovateľka dozvedela o dôvode obnovy konania, resp. odkedy ho mohla uplatniť s poukazom na §

228 ods. 1 písm. e/ O. s. p. Okresný súd zdôraznil, že plynutie objektívnej lehoty nie je nijako zákonom obmedzené a účastník, ktorý o povolenie obnovy žiada z tohto dôvodu, môže tak urobiť s poukazom na § 230 ods. 2 O. s. p. počnúc jeho právoplatnosťou neobmedzene. Okresný súd Rimavská Sobota, preto skúmal dodržanie 3 mesačnej subjektívnej lehoty aj pri podaní návrhu na povolenie obnovy konania z dôvodu uvedeného § 228 ods. 1 písm. e/ O. s. p., pričom dospel k záveru, že v tejto časti bol návrh navrhovateľky podaný včas. Výsluchom navrhovateľky okresný súd zistil, že svoje práva sa rozhodla aktívne brániť po obdržaní upovedomenia o začatí exekúcie, zameranej na vymoženie nároku priznaného vyššie uvedeným platobným rozkazom, pričom v poslednom kvartáli roku 2011 sa obrátila na Centrum právnej pomoci, ktoré ju usmernilo, aby vstúpila do rokovania so Združením pre ochranu občana spotrebiteľa HOOS, k čomu došlo začiatkom roku 2012. Od Združenia pre ochranu občana spotrebiteľa, získala navrhovateľka informácie o rozhodnutiach vnútroštátnych súdov, ako aj rozhodnutiach Európskeho súdneho dvora, ktoré mohli byť použité v základnom konaní a ktoré by pre ňu vyvodili priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

Okresný súd Rimavská Sobota v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že aj keď rozhodnutia Európskeho súdneho dvora, na ktoré navrhovateľka poukázala, a to C-244 až 248/1998 Oceano Grupo Editorial SA, C-473/2000 Cofidis SA, C-228/1992 Roquette Frères a C-137/1994 Richardson, boli vydané pred právoplatnosťou platobného rozkazu, od navrhovateľky, ako osoby neznalej práva, ktorá sa nevie zorientovať v právnych predpisoch upravujúcich ochranu spotrebiteľa a ani v judikatúre Európskeho súdneho dvora, nie je možné podľa názoru súdu prvého stupňa, spravodlivo požadovať zistenie rozhodujúcich skutočností. Preto okresný súd začiatok plynutia 3-mesačnej subjektívnej lehoty na podanie návrhu na súd navrhovateľkou, neodvodil od času účinnosti týchto rozhodnutí, ale od okamihu, kedy o nich navrhovateľka získala od Združenia vedomosť.

Súd prvého stupňa s poukazom na vyššie uvedené rozhodnutia Európskeho súdneho dvora, videl rozpor platobného rozkazu s nimi, a to najmä v časti dojednania úrokov z omeškania, ako aj zmluvnej pokuty v prípade včasného nesplácania úveru spotrebiteľkou. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pri skúmaní existencie podmienok pre povolenie obnovy konania je bez významu, že navrhovateľka v základnom konaní nebránila svoje práva podaním odporu proti platobnému rozkazu, pretože ochrana spotrebiteľa poskytovaná ex offio, má za cieľ eliminovať nebezpečenstvo, aby sa slabšie informovaný spotrebiteľ nestal v dôsledku neznalosti svojich práv poškodeným, ak v konaní nebránil svoje práva. Z dôvodu, že v základnom konaní nebola skúmaná okresným súdom pred vydaním platobného rozkazu, existencia neprijateľných zmluvných podmienok, došlo podľa súdu prvého stupňa takýmto postupom k porušeniu rozhodnutí Súdneho dvora, ktoré zakladá nárok navrhovateľky na povolenie obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e/ O. s. p. Preto súd prvého stupňa návrhu navrhovateľky vyhovel. Zároveň uviedol, že podľa § 234 ods. 3 O. s. p., povolením obnovy konania sa zo zákona bez potreby vydania osobitného rozhodnutia, o tejto otázke odkladá aj vykonateľnosť rozhodnutia o veci.

Na odvolanie odporcu, Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, napadnutým uznesením zo dňa 24. 04. 2013, č. k. 43Cob/236/2012-142, uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 20.08.2012, č. k. 3Cb/13/2012-109, zmenil tak, že návrh navrhovateľky na obnovu konania zamietol. Navrhovateľke uložil povinnosť nahradiť odporcovi trovy prvostupňového konania za právne zastúpenie vo výške 165,70 Eur na účet právneho zástupcu. Ďalej navrhovateľke uložil povinnosť nahradiť odporcovi trovy odvolacieho konania za právne zastúpenie vo výške 82,84 Eur na účet právneho zástupcu. Odvolací súd uviedol, že návrhom doručeným okresnému súdu dňa 29. 02. 2012, navrhovateľka podala na okresný súd návrh na obnovu konania v súlade s § 228 ods. 1 písm. a/ a e/ O. s. p. z dôvodu, že 2 týždne pred podaním návrhu na obnovu konania sa od Združenia pre ochranu občana spotrebiteľa HOOS a z jeho internetovej stránky dozvedela, že okresnými a krajskými súdmi Slovenskej republiky, ako aj rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva Beian v. Rumunsko a rozhodnutiami Súdneho dvora ES C-240 až 244/98 Oceano Grupo Editorial SA zo dňa 27. 06. 2000 a č. C-473/00 Cofidis SA z 21. 11. 2002, dozvedela nové skutočnosti, a to že je vo vzťahu s poskytovateľom pôžičky spotrebiteľkou, a nie podnikateľkou, ako to nesprávne posúdil Okresný súd Rimavská Sobota a že právo na ochranu spotrebiteľa má súd uplatňovať aj vtedy, keď ešte v našom právnom poriadku upravené nebolo. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že na Okresnom súde Rimavská

Sobota, je pod sp. zn. 5R/342/2009 vedené exekučné konanie, v ktorom navrhovateľka ako povinná podala návrh na obnovu konania a požiadala o odklad exekúcie s tým, že vo veci bolo vydané poverenie pod č. 5609 069317 Okresného súdu Rimavská Sobota pre súdneho exekútora JUDr. Pavla Halása, na vykonanie exekúcie, a to na základe vykonateľného rozhodnutia, ktorým je platobný rozkaz zo dňa 01.02.2007, sp. zn. 1Rob/1762/06.

Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí nesúhlasí s tvrdením navrhovateľky v návrhu, že by ju okresný súd v skrátenom konaní o vydanie platobného rozkazu podľa vtedy platného ust. § 172 O. s. p., posudzoval ako podnikateľku, a nie ako spotrebiteľku, pretože súd prvého stupňa žiadne dokazovanie nevykonával a rozhodol len na základe návrhu a listín, ktoré navrhovateľ (v tomto konaní odporca) k nemu priložil. Súd prvého stupňa rozhodoval platobným rozkazom v roku 2007, preto podľa odvolacieho súdu mala navrhovateľka dostatok času oboznámiť sa s platnými a účinnými zákonmi. Ak tak neurobila vlastným zavinením, resp. z dôvodu nevedomosti nevyužila svoje zákonom dané právo brániť sa podaním odporu, nebola podľa odvolacieho súdu dodržaná podmienka, že k takémuto rozhodnutiu došlo bez jej viny, pretože ustanovenie § 172 ods. 9 O. s. p. v tom čase ešte neplatilo. Navyše navrhovateľka podala návrh na súd až 29.02.2012, preto nebola splnená základná zákonná podmienka pre podanie návrhu na obnovu konania včas, keďže nebola dodržaná 3-mesačná subjektívna lehota stanovená v § 230 ods. 1 O. s. p., ktorej splnenie je pre podanie návrhu na obnovu konania nevyhnutné. Okresný súd preto podľa odvolacieho súdu návrh navrhovateľky podaný z dôvodu § 228 ods.1 písm. a) O. s. p. správne posúdil ako podaný neskoro.

Podľa krajského súdu, okresný súd vec nesprávne právne posúdil, keď začiatok plynutia subjektívnej 3-mesačnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania navrhovateľkou z dôvodu podľa § 228 ods. 1 písm. e/ O. s. p., odvodil len od ničím nepreukázaného tvrdenia, že sa o dôvode obnovy konania dozvedela len 2 týždne pred podaním návrhu na obnovu konania na súd, a teda, keď od Združenia pre ochranu občana spotrebiteľa, získala informácie o rozhodnutiach vnútroštátnych súdov, ako aj rozhodnutiach Európskeho súdneho dvora, ktoré mohli byť použité už v základnom konaní a ktoré by pre ňu vyvodili priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Odvolací súd je toho právneho názoru, že ak bolo vydané rozhodnutie okresného súdu v čase, kedy boli rozhodnutia Európskeho súdneho dvora, na ktoré odkazuje navrhovateľka zverejnené v Úradnom vestníku EÚ, ako aj v Zbierke súdnych rozhodnutí Súdneho dvora EÚ a aj na internete, pričom tieto sa stali pre Slovenskú republiku právne záväzné už od 01.05.2004, kedy sa Slovenská republika stala členským štátom Európskej únie, mala odporkyňa (v tomto konaní navrhovateľka), namietat túto skutočnosť už v odpore.

Odvolací súd zdôraznil, že navrhovateľka nepodala návrh na povolenie obnovy konania z dôvodu uvedeného v § 228 ods. 1 písm. e/ O. s. p. v 3-mesačnej subjektívnej lehote, ktorá pre ňu nesporne začala plynúť nasledujúci deň po nadobudnutí účinnosti ust. § 228 ods. 1 písm. e/ O. s. p., ktoré bolo do Občianskeho súdneho poriadku zaradené zákonom č. 384/2008, účinným od 15.08.2008, t.j. od 16.10.2008, keď ho mohla uplatniť. Tento dôvod obnovy konania mohla navrhovateľka použiť do 3 mesiacov, t.j. do 16.01.2009, čo neurobila. Odvolací súd zároveň dodal, že v prejednávanej veci navrhovateľka neargumentovala takým rozhodnutím Súdného dvora EÚ, ktoré by malo charakter rozhodnutia, v ktorom by bol Súdny dvor o predbežnej otázke rozhodol neskôr inak a že by bolo z tohto dôvodu takéto rozhodnutie v rozpore s prv vydaným právoplatným súdnym rozhodnutím. O trovách prvostupňového, ako aj odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že priznal odporcovi, ktorý bol v prvostupňovom, ako aj v odvolacom konaní úspešný, právo na náhradu trov konania.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala navrhovateľka dovolanie v zákonnej lehote, ktoré odôvodnila tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. f/ O. s. p. v znení účinnom do 1. januára 2015 (ďalej len „O. s. p.“), pretože sa jej v konaní odňala možnosť konať pred súdom, ďalej tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 1 písm. b/ O. s. p.) a tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení celej veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O. s. p.). Dovolateľka v prvom rade zdôraznila, že sa s rozsudkami Súdného dvora EÚ oboznámila až po tom, čo Združenie pre ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ju upriamilo na

stránku Ministerstva spravodlivosti SR, kde sú takéto rozhodnutia uverejnené.

K odňatiu možnosti malo dôjsť tým, že sa súd v napadnutom rozhodnutí obmedzil len na všeobecné konštatovania, že navrhovateľka nedodrжала subjektívnu lehotu na podanie návrhu podľa § 230 ods. 1 O. s. p. Podľa dovolateľky, je subjektívny prvok tejto lehoty určený tým, že jej počítanie sa odvíja od subjektívne daného momentu zistenia, oboznámenia sa so skutočnosťami, opodstatňujúcimi začatie plynutia subjektívnej lehoty. Dodala, že v tomto prípade sa neuplatňuje prezumpcia ich znalosti a zverejnenie rozhodnutí Súdneho dvora EÚ skôr, neznamená, že sa s nimi nie je možné oboznámiť neskôr. Podľa dovolateľky ak súd nevykonal žiadne dokazovanie v tomto smere, mal vychádzať z jej tvrdenia a dospieť k záveru, že subjektívna lehota bola dodržaná. Takýto postup súdov považuje dovolateľka za arbitrárny a odňatie prístupu k súdu s tým, že jej právo na obranu mimoriadnym opravným prostriedkom je iba iluzórne.

Za nesprávne právne posúdenie má dovolateľka posudzovanie trojmesačnej subjektívnej lehoty, kedy okresný súd ju odvíjal od účinnosti rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, krajský súd od právoplatnosti platobného rozkazu s tým, že navrhovateľka mala túto skutočnosť namietat už v odpore. Podľa dovolateľky sa subjektívna lehota mala správne odvíjať od oboznámenia sa s predmetnými rozsudkami, a preto je postup súdov formalistický. Odvolací súd navyše zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa bez toho, aby navrhovateľke dal možnosť sa vyjadriť k zmene právneho posúdenia bez toho, aby ju oboznámil s odlišným právnym posúdením. Z tohto dôvodu je podľa dovolateľky napadnuté rozhodnutie prekvapivé a nepredvídateľné.

Inou vadou v konaní má byť dovolateľkou namietané odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ktoré nespĺňa požiadavky ustanovené v § 157 ods. 2 O. s. p., ako aj ústavné požiadavky na preskúmateľnosť súdnych rozhodnutí. Dovolaťka má zároveň za to, že došlo aj k porušeniu jej práv ako spotrebiteľky, ktoré práva sú garantované v čl. 38 Charty základných práv EÚ a čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ. V tejto súvislosti navrhovateľka poukázala aj na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ a Ústavného súdu SR.

Dovolaťka preto žiada, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

Odporca vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu netrpí žiadnym procesným nedostatkom, pre existenciu ktorého by bolo potrebné rozhodnutie zrušiť. Odporca má za to, že navrhovateľke sa postupom odvolacieho súdu neodňala možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p., keďže navrhovateľka nenavrhovala na podporu svojich tvrdení vykonanie konkrétnych dôkazov. Podľa odporcu mohla navrhovateľka rozhodnutia Súdneho dvora EÚ na súde prvýkrát uplatniť už v čase pôvodného konania, nakoľko už v tom čase boli uverejnené v Zbierke rozhodnutí Európskeho súdneho dvora, ako aj mnohých internetových portáloch. Odporca zároveň dodal, že v čase vydania platobného rozkazu ešte právna úprava neobsahovala § 172 ods. 6 a 9 O. s. p., ktoré súdu ukladajú, aby pri rozhodovaní o vydaní platobného rozkazu súd prihliadal na prijateľnosť zmluvných podmienok. Podľa odporcu tvrdenie, že sa navrhovateľka o rozhodnutiach dozvedela „pred dvoma týždňami“ nie je možné akceptovať a je potrebné konštatovať, že v danom prípade bola subjektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania, zmeškaná. V tejto súvislosti odporca dodal, že rozsudky sú uverejňované na internetovej stránke CURIA v deň ich vyhlásenia alebo čítania, neskôr uverejnené v Zbierke rozhodnutí Súdneho dvora a Všeobecného súdu (www.eur-lex.europa.eu), čím je prístup k týmto rozhodnutiam dostatočne zabezpečený. Preto podľa názoru odporcu už v deň 19.02.2010 objektívne existovala možnosť dozvedieť sa o danej judikatúre a následne ju mohla navrhovateľka uplatniť ako dôvod obnovy. Odporca má ďalej za to, že napadnuté rozhodnutie je riadne odôvodnené, opiera sa o listinné dôkazy, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní a rozhodnutie vychádza zo starostlivo zisteného skutkového stavu veci. Preto odporca navrhuje, aby dovolací súd dovolanie navrhovateľky zamietol a priznal mu trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie

podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až § 239 O. s. p. v znení do 1. januára 2015, ďalej len „O. s. p.“

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

Ďalej prípustnosť dovolania proti uzneseniu upravuje ust. § 239 O. s. p. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V danom prípade boli splnené podmienky pre prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 239 O. s. p., nakoľko dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa zmenené tak, že návrh navrhovateľky na obnovu konania sa zamietol.

Dovolateľka vo svojom dovolaní namietla i vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. sa rozumie taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa dovolateľky odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí obmedzil len na všeobecné konštatovania,

že navrhovateľka nedodrжала subjektívnu lehotu na podanie návrhu na obnovu konania, z ktorého dôvodu má za to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené a je arbitrárne.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. augusta 2001, II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 zo dňa 5. apríla 2007).

Podľa § 1 O.s.p, Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 167 ods.2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko zo dňa 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko zo dňa 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko zo dňa 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko zo dňa 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je podstatnou náležitosťou každého rozhodnutia súdu. Citované zákonné ustanovenie treba chápať aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie, a vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko zo dňa 21. januára 1999) tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci.

Odôvodnenie rozhodnutia musí mať náležitosti uvedené v ustanovení § 157 ods. 2 O. s. p. Musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku. Odôvodnenie musí byť súčasne i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, t.j. musí byť preskúmateľné.

Podľa § 228 ods. 1 písm. e) O. s. p. právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak:

je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev.

Podľa § 228 ods. 2 O. s. p. návrhom na obnovu konania môže účastník napadnúť i právoplatné uznesenie, ktorým bol schválený zmier, ak možno dôvody obnovy podľa odseku 1 vzťahovať i na predpoklady, za ktorých sa zmier schvaľoval; to platí obdobne aj pre právoplatný platobný rozkaz, rozkaz na plnenie, zmenkový platobný rozkaz a šekový platobný rozkaz.

Podľa § 230 ods. 1 O. s. p. návrh na obnovu konania treba podať v lehote troch mesiacov od toho času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy alebo od času, keď ho mohol uplatniť.

Podľa § 230 ods. 2 písm. d/ O. s. p., po troch rokoch od právoplatnosti rozsudku možno návrh podať len z dôvodu uvedeného v § 228 ods. 1 písm. e/.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že odvolací súd založil svoje zmeňujúce rozhodnutie na skutočnosti, že návrh na obnovu konania nebol navrhovateľkou podaný v 3- mesačnej subjektívnej lehote, čo bol aj dôvod zamietnutia návrhu na obnovu konania.

Z návrhu na obnovu konania vyplýva, že navrhovateľka namietala okrem iného rozpor s rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie, a to konkrétne Rozsudok Oceáno Grupo Editorial SA zo dňa 27.6.2000 a Rozsudok Cofidis SA zo dňa 21.11.2002.

Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka nepodala návrh na povolenie obnovy konania z dôvodu uvedeného v § 228 ods.1 písm. e) O. s. p. v 3-mesačnej subjektívnej lehote, ktorá pre ňu začala plynúť nasledujúci deň po nadobudnutí účinnosti ust. § 228 ods.1 písm.e) O. s. p., ktoré bolo do Občianskeho súdneho poriadku zaradené zákonom č.384/2008, účinným od 15.8.2008, t.j. od 16.10.2008, keď ho mohla uplatniť. Tento dôvod obnovy konania mohla navrhovateľka použiť do 3 mesiacov., t.j. do 16.1.2009, čo neurobila.

Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí sa nezaoberal skutočnosťou, resp. neuviedol, kedy namietané rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie boli zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie. Keďže zverejnenie je jednoznačne podmienkou prezumpcie znalosti rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie, ak súd uvedenú skutočnosť neuviedol, je jeho rozhodnutie v tejto časti nepreskúmateľné.

V odôvodnení napadnutého uznesenia tak odvolací súd nedal presvedčivú odpoveď na podstatné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, čím odňal dovolateľke právo konať pred súdom.

Zistená procesná vada konania podľa ustanovenia § 237 ods.1 písm. f/ O. s. p. zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

S prihliadnutím k tejto vade konania Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu podľa ust. § 243b ods. 2 a 4 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dovolací súd zároveň dodáva, že bude potrebné klásť dôraz i na skutočnosť, že zverejnené rozsudky Súdneho dvora EÚ vydané pred 01.05.2004 z prevažnej časti nie sú preložené do slovenského jazyka, a v prípade pôvodného znenia navrhovateľkou predkladaných rozhodnutí, sa musí táto skutočnosť pri rozhodovaní o návrhu na povolenie obnovy konania zohľadniť.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.